

МОНГОЛ УЛС
НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Наадамчдын зам 1200, Арцатын ам,
23 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 17100
Утас: (976-11) 32 39 77, 32 71 99
Цахим хуудас: www.ulaanbaatar.mn

2026.01.28 № 01/510
танай _____ -ны № _____ -т

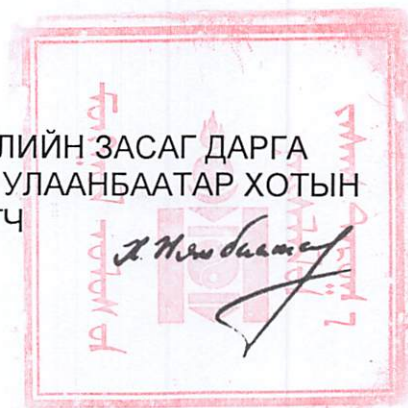
**Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай**

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8.2.7, 22.1.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн “Хотын стандартад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулан үүгээр өргөн мэдүүлж байна.

Тогтоолын төслийг зохих журмын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлэж өгнө үү.

Хавсралт 4 хуудастай.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА
БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧ

Х.НЯМБААТАР

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين

تکثیر پیدا کر کے بکریوں میں منتقل ہوتا ہے۔
 یہ بکریوں میں منتقل ہوتا ہے۔

[illegible]

مصنفین سے محدثین و مفسرین تک کے مستحق تدریس کے احکام سے محروم ہیں علم کے علمبردار کے لئے
 ایسی تدبیریں اختیار کرنی چاہئیں جو

سورۃ المیزان ۲۰ سورۃ مہربان ۱۱

۵-۰۰ ایکسپریس

تدريس من مدرس مستنزل و مدرسين
مستنزلين و مدرسين مدرسين

ХЯНАЛТЫН ДАГАЛДАХ ХУУДАС
/Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн
хурлын тогтоолын төсөл/

Олгосон:

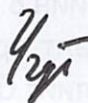
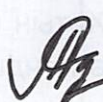
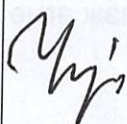
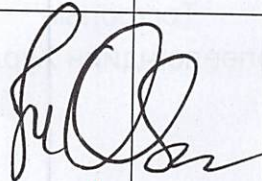
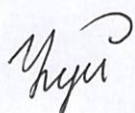
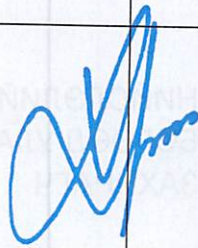
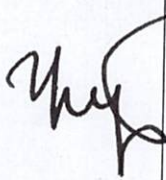
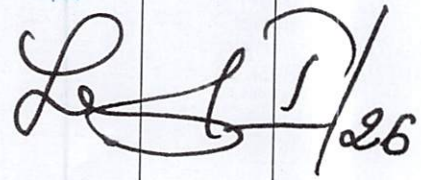
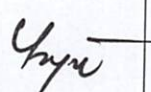
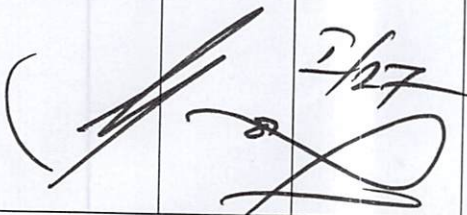
2026 оны 01 дүгээр сарын 26

Дугаар 181

Төслийн нэр: **“Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага” хот стандартад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай**

Боловсруулсан байгууллага, ажилтны албан тушаал, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал: **Хот байгуулалт, хотын стандартын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Г.Баярсайхан**

Хотын стандарт, хөгжлийн хэлтсийн дарга Д.Нямдаваа

№	Санал өгөх газар, хэлтэс	Сонирхлын зөрчилтэй эсэх	Санал*	Гарын үсэг	Он, сар, өдөр	
					Хүлээн авсан	Хүлээлгэж өгсөн
1	Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч Т.Даваадалай		—		7/28	7/28
2	Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын дарга Т.Оюунчимэг		—		7/27	7/27
3	Нийслэлийн бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга П.Хадбаатар		—		7/27	7/27
4	Төрийн захиргааны удирдлагын газрын дарга Ү.Ганболд		—		7/26	7/26
5	Хууль тогтоомж, гэрээ эрх зүйн газрын дарга М.Үнэнбат		Санал 7/27		7/27	7/27

Тайлбар: Сонирхлын зөрчилтэй эсэх гэсэн хэсэгт “Тийм” гэсэн тэмдэглэгээ хийсэн албан тушаалтан захирамжийн төсөлд санал өгөх үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзана.

Хэрэв ашиг сонирхлын зөрчилтэйгөө мэдүүлээгүй, эсхүл Засаг даргыг шийдвэр гаргахад нь хуульд нийцсэн, бодит баримт нотолгоонд тулгуурласан, үндэслэл бүхий үнэн зөв мэдээлэл, мэргэшлийн зөвлөгөөгөөр хангаж ажиллаагүй бол Төрийн албаны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Хяналтын дагалдах хуудас нь захиргааны актын төслийн хамт хүчинтэй.

Санамж: Төсөл боловсруулагч нь “Захирамжлалын баримт бичиг гаргах ажиллагааны журам”-ын 4.11-д заасны дагуу саналыг эрх бүхий албан тушаалтнуудаас ажлын 10 хоногт багтаан авч дуусгана. Эрх бүхий албан тушаалтан бүр журмын 4.8-д заасан хугацааг баримтлан баримт бичгийн төсөлд санал өгнө.

**НИЙСЛЭЛИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ**

.....онысарынөдөр

Дугаар___

Улаанбаатар хот

**“Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт,
хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага”
хотын стандартад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай**

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1.15 дахь заалт, 35 дугаар зүйлийн 35.1.13 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.3 дахь заалт, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн 10¹.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Нийслэлийн хэмжээнд гүйцэтгэж буй явган хүний зам талбайн чанарыг сайжруулах зорилтын хүрээнд Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 21 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан UCS 0901B:2022 “Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага” хотын стандартад дараах өөрчлөлтийг оруулсугай. Үүнд:

1.1. Зургаадугаар бүлэг. Явган замын хучилт бүлэгт: “Явган хүний замын гадаргууг бетон, асфальтбетон, хавтант, чулуун болон резин материалаар хийж болно” гэснийг “Явган хүний замын гадаргууг бетон, асфальтбетон, хавтант, байгалийн чулуун хавтан, чулуун хучлага, болон резин материалаар хийж болно” гэж;

2. UCS 0901B:2022 “Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага” хотын стандартад дараах заалтуудыг нэмсүгэй.

2.1. Зургаадугаар бүлэг. 6.6.-д Байгалийн чулуун хавтан хэсэгт: “Байгалийн чулуун хавтангууд нь бат бөх чанартай удаан эдэлгээтэй бөгөөд ашиглалтын засвар үйлчилгээ бага байдаг. Байгалийн чулуун нь сүвэрхэг чанар багатай гадаргуу нь засвар үйлчилгээ хийхэд хялбар болгодог” гэж;

2.2. Арвандөрөв дүгээр бүлэг. 14.1.9-д Хавтанг уян чигжээсээр дүүргэх технологи:

“Явган хүний замыг байгалийн чулуун хавтангаар өрөлтийг хийсний дараа шаардлага хангасан эпоксид, полиуретан зэрэг ус шингээлт багатай, химийн болон механик урвалд тэсвэртэй, уян хатан шинж чанартай чигжээсийг хавтан хоорондын зайд чигжин хийнэ. Тус чигжээс нь ус, чийгнээс суурийг хамгаалах чухал үүрэг гүйцэтгэдэг тул дараах байдлаар гүйцэтгэвэл зохино. Үүнд:

- Хавтан өрсний дараа сайтар нягтруулна. (Тоос шороо, элдэв сул эд хэсэггүй, тос тосоолын материалгүй нэгэн жигд цэвэрхэн бөгөөд хуурай байх шаардлагатай)

- Нягтруулсны дараа хавтан хоорондын нийлэх хэсэгт хамгаалалтын тууз нааж, тоос шороо, элдэв сул эд хэсэггүй, тос тосоолын материалгүй нэгэн жигд цэвэрхэн бөгөөд хуурай байх эпоксид, полиуретан материалаар зайг дүүргэнэ” гэж.

3. Энэхүү тогтоолыг 2026 оны дүгээр сарын-ээс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

4. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хурлын Ажлын алба (М.Халтар)-нд даалгасугай.

ДАРГА

А.БАЯР

ТАНИЛЦУУЛГА

“Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага” хотын стандартад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай” тогтоолын төслийн талаар

Нэг. Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1. Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1.15. дахь заалтад “хот байгуулалт, барилга, стандарт, хяналт, зохицуулалт” гэж, 35 дугаар зүйлийн 35.1.13 дахь заалтад “энэ хуулиар тогтоосон тухайн нэгжийн чиг үүрэгт хамаарах асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэх, холбогдох журам батлах” гэж, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэгт “Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална” гэж, Монгол улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.3. дахь заалтад “нийслэл хотын чиг үүргийг хэрэгжүүлэх талаар хуульд нийцүүлэн дүрэм, журам, стандарт, заавар батлах” гэж, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн 10¹.1 дэх хэсэгт “Хотын удирдлагаас иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах чиг үүргийнхээ хүрээнд стандарт батлан хэрэгжүүлж болно” гэж, Алсын хараа-2050 Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн баримт бичгийн 9.4.2 дахь заалтад “Хотын нэгдсэн стандартыг боловсруулж мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ хийх тогтолцоог бий болгоно” гэж тус тус заасан.

1.2. Практик шаардлага

“Хот төлөвлөлт, судалгааны институт” ОНӨААТҮГ-аас 2025 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдөр 01/762 тоот албан бичгээр “Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт, хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага” хотын стандартад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хүсэлтийг ирүүлсэн.

Нэмэлт өөрчлөлтөөр Явган замын хучилт бүлэгт “байгалийн чулуун хавтан” гэх заалтыг нэмэлтээр оруулахаар ирүүлсэн бөгөөд байгалийн чулуун хавтан нь ихэвчлэн барилга, уулзвар, гадна болон дотор засал чимэглэлд ашигладаг байгалийн чулуу юм. Байгалийн чулуун хавтангууд нь бат бөх чанартай удаан эдэлгээтэй тул ашиглалтын засвар үйлчилгээ бага хийгддэг байна.

Нийслэлийн хэмжээнд хийгдэж байгаа байгалийн чулуун хавтан хучилт нь манай улсад ашиглалтын технологи байхгүйгээс энгийн хавтангийн технологи баримталж ажиллахаас өөр сонголтгүй байгаа бөгөөд энэхүү технологи нь хавтан хоорондох зайг элсэн чигжээс хийдэг технологи юм. Явган хүний замыг байгалийн чулуун хавтангаар өрөлт хийсний дараа шаардлага хангасан уян чигжээсийг хавтан хоорондын зайд чигжин хийнэ. Үүнд:

1. Хавтан өрсний дараа өмнө сайтар нягтруулна. (Тоос шороо, элдэв сул эд хэсэггүй, тос тосоолын материалгүй нэгэн жигд цэвэрхэн бөгөөд хуурай байлгана)

2. Нягтруулсны дараа хавтан хоорондын нийлэх хэсэгт хамгаалалтын тууз нааж, тоос шороо, элдэв сул эд хэсэггүй, тос тосоолын материалгүй нэгэн жигд цэвэрхэн бөгөөд хуурай байх эпоксид, полиуретан материалаар зайг дүүргэнэ.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Тогтоолын төслийн бүтэц нь 2 заалттай байх бөгөөд, "Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага" хотын стандартын хучилтын төрөл ангилал, чигжээс хийх технологийг тусгасан болно.

1 дэх заалтаар хотын стандартын өөрчлөлтийг, 2 дахь заалтаар нэмэлтийг тусгасан болно.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Дээрх нэмэлт өөрчлөлт орсоны дараах ач холбогдолтой байна.

Байгалийн чулуун хавтан угсрахад уян материал хэрэглэх нь хийц нь эдэлгээний насжилтыг уртасгадаг байна.

- 1.Хагарал, цууралтаас хамгаална.
- 2.Температурын эрс тэрс нөхцөлд тогтвортой
- 3.Бат бөх
4. Чийг, усанд тэсвэртэй.
5. 10-30 жилийн насжилттай

Энэхүү суурийг хамгаалж насжилтыг уртасгах зорилгоор ашигладаг технологи нь олон улсын стандартад дараах байдлаар туссан байна. Үүнд:

1. ISO13007 стандартад - Керамик болон чулуун хавтангийн наалт, холбогч, дүүргэгч материалын техникийн үзүүлэлтийг тодорхойлохдоо: Ус шингээлт багатай, химийн болон механик урвалд тэсвэртэй, уян хатан шинж чанартай;
2. BS EN15651-1:2017 стандартад - Барилгын төрөл бүрийн ажилд тохиромжтой уян хатан гадна орчны хэлбэлзэлд чичиргээг шингээх чадвартай гэж тус тус суурийн хамгаалж, хучилтад ашиглалтын хугацааг уртасгадаг талаар дурдсан байна.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, цаашид холбогдуулан боловсруулах баримт бичгийн санал

"Явган хүний зам, талбайн төлөвлөлт,хучилт, угсралтад тавих ерөнхий шаардлага" хотын стандартад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль, холбогдох бусад тогтоол шийдвэрт нийцэж байгаа бөгөөд тогтоолын төсөл батлагдсанаар хотын стандартад өөрчлөлт орно.

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХОТЫН СТАНДАРТЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Г.БАЯРСАЙХАН

